

Liturgia kościoła prawdosławnego

Autor tekstu: **Edward Piszczalka**

Powszechnie racjonalne sposoby kultowego odnoszenia się do rzeczywistego nam boga: do dobra i mądrości, oraz do rzeczywistego nam szatana: do zła i kłopotactwa

Liturgię kościoła prawdosławnego stanowią wszystkie racjonalne normatywy i praktyki estymonegacji prawdosławnie-mądrystycznej, odnoszące się do sacrum i profanum rzeczywistych, czyli właściwie do tego uprawnionych i uzasadnionych.

Składają się nań różne zwyczaje, obyczaje, powinności, tradycje — tworzone potocznie i spontanicznie przez różne środowiska społeczne, a także specjalnie ustalane przepisy rytualne: ceremoniału nabożeństw, świąt, grup społeczno-zawodowych (np. wojskowe), imprez poświęconych danym sprawom, zdarzeniom, rocznicom. A także własne, osobiste kompozycje estymonegacyjne, o jakichś względnie trwałych, powtarzanych cechach — które każdy tworzy według własnych estymonegacyjnych potrzeb, upodobań i zdolności w tym względzie.

- Wszelkie już istniejące i każde kolejne, nie zawierające żadnych elementów czy cech kłopotackich: niegłupie, nieinfantylne, nienaiwne, a sensowne, zasadne i stosowne — a więc tylko mądrystyczne.

Postacie normatywów liturgii kościoła prawdosławnego:

- mądrystyczne ceremoniału, regulaminy, przepisy, podstawowe zasady dobrego wychowania (tzw. savoir-vivre), zwyczaje, tradycje; indywidualne wybory i kompozycje estymonegacji.

Postacie aktów liturgii według kościoła prawdosławnego - mądrystycznej, racjonalnej estymacji i negacji rzeczywistych sakr i profanum:

- **podstawowe** zwyczajowo-grzeckościowe akty pobożności czynione w każdym, codziennych kontaktach z bliźnimi (pozdrawianie się, witanie, żegnanie);

- dawanie formalnych **wyrazów zadowolenia** z zaistnienia dobrych zdarzeń, spełnienia się dążeń, pragnień, trwania dobra (np. z narodzin, plonów, zakończenia budowy, odbudowy, życiowego powodzenia);

- dawanie formalnych **wyrazów niezadowolenia** z zaistnienia złych zdarzeń, niespełnienia dążeń, pragnień, trwania danego zła (np. ze zniszczeń, krzywd, chorób, śmierci, doznanych zawodów, niepowodzeń);

- **nagradzanie** honorowe, materialne, finansowe za czyjąś dobroć, dobre osiągnięcia, bycie dobrym, mądrym;

- **modlitwy** do sacrum czy profanum rzeczywistych (prośby, podania, pochwały, gratulacje, życzenia, wyrazy spolegliwości, miłości, uznania, negacji, sprzeciwu, dezaprobaty);

- **poświęcanie** osób, rzeczy, obiektów — rytualna forma życzeń, by dobrze służyły nam one swą chcianą przez nas dobrocią;

- **błogosławienie** — forma pozdrowień i życzeń pomyślności, dobrodziejstwa ogólnego i zawsze, czy w danych, konkretnych sprawach;

- **obrzędy inicjacyjne** (dorosłości, zaliczenia nabycia danego wykształcenia, sprawności, kwalifikacji, mistrzostwa itp.);

- **obrzędy inauguracyjne** ważnych spraw, zdarzeń (odświętnie rozpoczynające ich tok);

- **święta** tudzież **świętowanie** — estymonegowanie obiektów wybranych, o najczęściej stałych terminach kalendarzowych;

- **nabożeństwa: ogólne**, cykliczne (poświęcone estymowaniu boga dobro i mądrość, a negacji szatana zło i kłopotactwo — w odniesieniu do ich całości); i **szczególne**, okazjonalne (poświęcone estymonegacji danych rodzajów, postaci czy zakresów dobra czy zła — np. ślubne, urodzinowe, dożynkowe, pogrzebowe; repertuarowe występy artystyczne; manifestacje estymonegacyjne [popierające bądź sprzeciwiające się jakimś sprawom]; odsłanianie pomników, tablic upamiętniających: ludzi wybitnie dobrych i tym zasłużonych dla innych, zdarzenia, które były wielce znaczące swą dobrocią lub złem dla kogoś);

- **wyroki sądowe**, ich wydawanie — jako aktów unormowanego, prawnego oznajmiania tego, czy ci, których one dotyczą, temu co zrobili, należy się negacja czy estyma.

Ponieważ kościół prawdosławny nie jest dotychczas dostatecznie ukształtowany, to jego
Racjonalista.pl

liturgia — choć powszechnie stosowana — nie jest z nim odpowiednio kojarzona, i bywa też łączona (jej elementy prawdosławnie-mądrystyczne) z liturgią kłopotaczą kościołów imaginacyjnych. — Co bywa nie zawsze jasno uświadamiane i uważane jako normalnie możliwe, dopuszczalne. Kościół zatem zaleca zachowywanie potrzebnej tu czystości i poprawności liturgicznej. A wraz z rozwojem wiedzy o nim i uświadamiania sobie przez ludzi swej faktycznej tożsamości kultowej z tym kościołem (utożsamiania się z nim), można spodziewać się jej pożądaných udoskonaleń, wzbogacenia i odprawiania z jasnym poczuciem tej tożsamości, pod oficjalnie wiadomym imieniem kościoła prawdosławnego.

Liturgia kościoła prawdosławnego nie ma charakteru bezwzględnie obowiązkowego dla wszystkich jego wyznawców, nie ma takiej obowiązkowości w naszym życiu prywatnym — natomiast określona obowiązkowość, co do okoliczności i sposobów jej odbywania, istnieje jedynie w pewnych organizacjach i instytucjach społecznych (np. w wojsku, policji, sądach), gdzie jest odprawiana według ustalonych do tego normatywów liturgicznych. [1]

W kościele nie istnieje też formalne a dogmatyczne wyznaczanie wybranych do estymonegacji sacrum czy profanum — tym niemniej istnieje oficjalne wyróżnianie ludzi czy zdarzeń o szczególnej faktycznej wartości i zasługach dla innych, a więc i oficjalne zaliczenie w poczet ludzi wartych szczególnej estymy czy negacji, i takie ich traktowanie. — Widzimy to w postaci udzielanych im za dane zasługi odznaczeń, nagród, wyrazów uznania, stawianych pomników, nazwach ulic, tablicach upamiętniających - czy w postaci formalnych dzieł negacyjnych (zapisów, dokumentów, programów, wyroków karnych, nagan itp.).

Wyposażenie i dzieła kultowe

Na wyposażenie kultowe kościoła prawdosławnego kwalifikują się wszelkie i wszystkie tego rodzaju dzieła trwałe i ulotne, czynione przez ludzi i przyrodę — wszystkie bowiem nadają się do wspierania (okazywania, wzmacniania, utrwalania, wywoływania, powtarzania, wzbogacania, urozmaicania) racjonalnej estymonegacji kultowej dobra i zła, pomimo swej różnej w tym jakości: jako czyste, nietrafne i mieszane - historyczne, współczesne i przyszłe.

Składają się nań te wszystkie miejsca i dzieła kosmosu, przyrody i ludzkiej kultury, które nadają się do prawdosławnie-mądrystycznej estymonegacji kultowej, które dobrze służą spełnianiu naszych kultowych potrzeb — są dobrą w tym **pomocą**: niebo, góry, lasy, wody, ogrody, parki, świątynie, domy kultury, stadiony, muzea, teatry, zabytki, krajobrazy, przepisy liturgii, repertuar dzieł ulotnych i te dzieła, i wszelkie trwałe dzieła sztuki.

Kościół, według swego poznania, uznaje i traktuje wszelkie i wszystkie ludzkie dzieła w postaci **rytów** prostych (gestów, uczynków, znaków), **symboli, godeł, sztandarów, flag, odznak, medali, nabożeństw, obrzędów, misteriów, literackiej** (w tym: legend, baśni, mitów), **pieśni, tańców, muzyki, malarstwa, rzeźb, budowlano-architektonicznej** (nie tylko formalnie sakralnej), **kompozycje ogrodowe i parkowe, sztuki teatralne, fotografie, filmy, festiwale, koncerty, występy, wystawy, galerie, ekspozycje muzealne, widowiska, imprezy, zawody, spartakiady, olimpiady, gry, zabawy, parady, ceremonie, uroczystości** itp. — jako w istocie będące dziełami o przeznaczeniu i użyteczności zawsze kultowej, i jako zawsze w tym poświęcone Bogu dobra i mądrości, także przez negację szatana: zła i kłopotactwa - do nich się odnoszącymi **bezpośrednio**, w sposób kultowo estymonegacyjny. (Przeważnie nie do ich całości, a wobec ich wybranych osobliwości — do któregoś z rodzajów dobra, czy do któregoś z cech mądrości, do któregoś z rodzajów zła czy któregoś z cech kłopotactwa.) — Tym samym, tworzą one sobą **jeden repertuar, wyposażenie i dzieła kultowe powszechnego systemu kultowego, w postaci kościoła prawdosławnego dobra i mądrości**. Jest tak pomimo tego, iż sami autorzy czy twórcy tych dzieł, ich odbiorcy i użytkownicy, często oceniają je, traktują i nazywają w sposób nietrafny, nie będąc świadomymi pełnej prawdziwości istoty ich przeznaczenia, niesłusznie uznając, że tworzą je i wykonują komuś innemu jak Bóg Rzeczywisty, jak któraś z jego osobliwości; oraz pomimo tego, że są w nich zawierane także elementy kultowo jałowe i złe.

Dzieła kultowe tworzone w kościele powszechnym mają różną jakość estymonegacyjną, zależnie od tego, z jaką trafnością i jakim swym zakresem odnoszą się poprawnie do sacrum i profanum rzeczywistych. Można je podzielić na następujące zbiory:

· **Czyste**. Najużyteczniejszymi i najpożyteczniejszymi w kościele prawdosławnym są te z dzieł kultowych, które swą treścią odnoszą się do sacrum i profanum tylko rzeczywistych, i nadto w sposób mądrystycznie estetyczny (pomimo tego, iż istnieje w tym wiele odmiennych koncepcji, gustów i upodobań indywidualnych czy środowiskowych).

· **Nietrafne.** Cechujące się pożytecznością kultowo drugorzędną, są te z dzieł kultowych, które odnoszą się do sacrum i profanum imaginowanych. — Kościół prawdosławny traktuje je jako dzieła o formach z imaginacyjnego etapu i ciągu kształtowania się ludzkiej kultowości, mające obecnie właściwe zastosowanie jako dokumenty poszczególnych interpretacji kultowych, odzwierciedlanych w kultowych dziełach — i tak je kwalifikuje, jako swoje składniki wyposażeniowe: jako dzieła pobożności niewłaściwej i kłopotaczej, mające znaczenie poglądowe i historyczne, a nie właściwie pożyteczne.

· **Mieszane.** Ponieważ rzeczywiste obiekty i właściwe sposoby spełniania naszej kultowości nie były dotychczas w pełni i prawdziwie objawione, wiele dzieł było i jest tworzonych choć ze szczerymi intencjami czynienia tego dla ich służenia dobrej pobożności, to jednak faktycznie nie jest to spełniane w postaci czystej, a różnie kłopotaczej - dlatego posiadają one różnie pomniejszą faktyczną wartość pożytkową jako dzieła kultowe, a nawet kultowości tej szkodzą (w sposób jałowy czy marnotrawny, bowiem absorbują i zajmują swym istnieniem i przypisywaną im pożytecznością, której faktycznie jednak nie posiadają, np. rzekomo cudowne obrazy, figury, miejsca, źródła, dzieła przedstawiane jako nadzwyczajnie objawione do ich uczynienia i posiadające jakieś niezwykle właściwości).

W sposób oczywisty do estymonegacji prawdosławnie-mądrystycznej najlepiej nadają się dzieła czyste w swej kultowej racjonalności — czyli z estymonegacyjnym odnoszeniem się tylko do rzeczywistych tego obiektów. Natomiast te dzieła, które odnoszą się do obiektów imaginowanych, będąc tworzonymi z pobudek imaginacyjnych czy kłopotackich, czy w takich intencjach — podlegają w kościele prawdosławnym takiej **kultowej modyfikacji**, że pomija się te przydawane im znaczenia, które są nieprawdziwe, estymonegacyjnie kłopotackie, złoczynne, marnotrawne, a korzysta jedynie z tego, do czego nadają się one w sposób kultowo właściwy, racjonalny, mądrze pożyteczny. O ich użyteczności kościelnej nie decyduje to, przez kogo były one tworzone i z jakimi intencjami — lecz to, z jaką faktycznie jakością mogą być i są one pożytkowane. — Dotyczy to np. świątyń różnych wyznań, świątynnych i grobowych piramid, różnych zobrazowań faktycznych czy wymyślonych postaci i ich czynów, z niejakimi wyjaśnieniami do tego (rzeźb, malowideł, obrazów, mitów, muzyki, literatury). Choć motorem ich tworzenia jest zawsze chęć wzmocnienia danej pobożności, to jednak wyrażanie tego w tej twórczości nie zawsze jest trafne, właściwe, a obarczone imaginacjami, fałszywymi wyobrażeniami, że tworzone są one i wykonywane do estymonegacji kogoś czy czegoś innego niż bóg czy zło rzeczywiste. Dzieła takie, nawet pomimo okazałości swych form, czy pomimo istnienia mnogości ich egzemplarzy, mają jednak pomniejszą pożyteczność kultową, z powodu ich iluzyjnego poświęcania sacrum i profanum nieistniejącym - co zatem czyni je nietrafnymi, niesłusznymi i niestosownymi, i służy kultowości marnotrawnej. — Co jest zrozumiałe w takowych dziełach historycznych i winno być traktowane z odpowiednią tolerancją. A po lepszym upowszechnieniu się wiedzy i znajomości kościoła prawdosławnego, można spodziewać się twórczości dzieł kultowych zawierających treści konkretniej, dokładniej, wyraźniej, dobitniej, pełniej odnoszących się do obiektów estymonegacji racjonalnej — do sacrum i profanum rzeczywistych.

Dostrzegając takie możliwości a zarazem korzyści, kościół jest za powiększeniem użyteczności tudzież pożyteczności tych z dzieł i wyposażenia kultowego, których potencjał użytkowy nie jest wykorzystywany należycie. — Dotyczy to tych, które użytkowane są w sposób niedostatecznie pożyteczny, za mało efektywny, a nawet zły, z przyczyny ich dokonania z pobudek imaginacyjnych i ze skutkami błędnego postrzegania ich właściwości i przeznaczenia, oraz tych, które utraciły swój praktyczny użytek, stając się jedynie ciekawymi zabytkami: wszelkich świątyń wyznań imaginacyjnych (czynnych i opuszczonych), wszelkich kwalifikujących się do tego dzieł sztuki tudzież rozrywki, kultury. — Można to dokonać poprzez upowszechnienie trafnego postrzegania ich istoty i przeznaczenia, formalno-kultową zmianą ich kwalifikacji użytkowej z różnie kłopotackiej na w pełni racjonalną, mądrystyczną, oraz wykazując zło z tworzenia i użytkowania kłopotacko złych dzieł i obiektów, czy takich ich elementów o użyteczności kultowej. Tym samym zaniechane zostałyby znaczne marnowanie posiadanego przez nie dobrego kultowego potencjału użytkowego.

Te z dzieł kultowych, tworzonych do estymonegacji kogoś lub czegoś, które same zyskują jakąś estymę czy są powodem ich negacji, i one słusznie stają się przez to obiektami sakralnymi lub profanalnymi — co dotyczy różnych dzieł sztuki.

Przypisy:

[1] Jako ciekawostkę można podać, iż pojęcie liturgia (łac. 'odprawianie mszy'), wywodzi się z greckiego terminu *leitourgia*, który oznaczał 'służbę publiczną, bożą; świadczenia wobec państwa' - przyp.MA.

Edward Piszczalka

Badacz racjonalnej kultowości, twórca koncepcji kościoła prawdosławnego [Więcej informacji o autorze](#)

[Pokaż inne teksty autora](#)

(Publikacja: 01-09-2004)

[Oryginał.](http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3586) (<http://www.racjonalista.pl/kk.php/s,3586>)

Contents Copyright © 2000-2008 Mariusz Agnosiewicz

Programming Copyright © 2001-2008 Michał Przech

Autorem tej witryny jest Michał Przech, zwany niżej Autorem.

Właścicielem witryny są Mariusz Agnosiewicz oraz Autor.

Żadna część niniejszych opracowań nie może być wykorzystywana w celach komercyjnych, bez uprzedniej pisemnej zgody Właściciela, który zastrzega sobie niniejszym wszelkie prawa, przewidziane

w przepisach szczególnych, oraz zgodnie z prawem cywilnym i handlowym, w szczególności z tytułu praw autorskich, wynalazczych, znaków towarowych do tej witryny i jakiegokolwiek ich części.

Wszystkie strony tego serwisu, wliczając w to strukturę katalogów, skrypty oraz inne programy komputerowe, zostały wytworzone i są administrowane przez Autora.

Stanowią one wyłączną własność Właściciela. Właściciel zastrzega sobie prawo do okresowych modyfikacji zawartości tej witryny oraz opisu niniejszych Praw Autorskich bez uprzedniego powiadomienia. Jeżeli nie akceptujesz tej polityki możesz nie odwiedzać tej witryny i nie korzystać z jej zasobów.

Informacje zawarte na tej witrynie przeznaczone są do użytku prywatnego osób odwiedzających te strony. Można je pobierać, drukować i przeglądać jedynie w celach informacyjnych, bez czerpania z tego tytułu korzyści finansowych lub pobierania wynagrodzenia w dowolnej formie. Modyfikacja zawartości stron oraz skryptów jest zabroniona. Niniejszym udziela się zgody na swobodne kopiowanie dokumentów serwisu Racjonalista.pl tak w formie elektronicznej, jak i drukowanej, w celach innych niż handlowe, z zachowaniem tej informacji.

Plik PDF, który czytasz, może być rozpowszechniany jedynie w formie oryginalnej, w jakiej występuje na witrynie. **Plik ten nie może być traktowany jako oficjalna lub oryginalna wersja tekstu, jaki zawiera.**

Treść tego zapisu stosuje się do wersji zarówno polsko jak i angielskojęzycznych serwisu pod domenami Racjonalista.pl, TheRationalist.eu.org oraz Neutrum.eu.org.

Wszelkie pytania prosimy kierować do redakcja@racjonalista.pl